

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 26Sa/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6019200124
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Datlová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6019200124.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako správny súd v konaní pred sudkyňou Mgr. Ivanou Datlovou v právnej veci žalobcu: V. Z., nar. X. M. XXXX, bytom F. Z. XXX/XX, XXX XX X., proti žalovanému: Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne so sídlom ul. 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. XXX XXX XXXX X z 23. novembra 2018 takto

rozhodol:

Rozhodnutie žalovaného Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X z 23. novembra 2018 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredie č. XXX XXX XXXX X z 2. augusta 2018 z r u š u j e a vec v r a c i a prvostupňovému orgánu verejnej správy na žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný je povinný v plnom rozsahu nahradiť žalobcovi dôvodne vynaložené trovy konania a zaplatiť ich v lehote 20 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude určená ich výška. Výška trov konania bude určená samostatným rozhodnutím, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. O žiadosti žalobcu z 3. septembra 2013 o priznanie starobného dôchodku od X. M. XXXX rozhodla Sociálna poisťovňa ústredie (ďalej len „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 2. augusta 2018 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) tak, že žalobcovi podľa § 65, § 274, § 293z a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoSP“) priznala od 3. septembra 2010 starobný dôchodok vo výške 98,30 EUR mesačne, ktorý na základe jednotlivých vo výroku rozhodnutia citovaných valorizačných zvýšení postupne zvýšila až na sumu 147,20 EUR mesačne od 1. januára 2018.

2. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový orgán verejnej správy konštatoval, že žalobcovi vznikol nárok na starobný dôchodok, pretože dosiahol dôchodkový vek v období od 1. januára 2004 do 31. decembra 2007 a získal 10 rokov obdobia dôchodkového poistenia, t. j. splnil podmienky vyplývajúce z ust. § 65 ods. 1 a § 293z ZoSP. Zároveň získal viac ako 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok aj s poukazom na § 274 ods. 1 ZoSP, podľa ktorého sa nároky, vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie priznávajú do 31. decembra 2023. Žalobca vykonával zamestnanie zaradené do I. kategórie funkcií, a to od 1. októbra 1970 do 28. februára 1971 (náhradná vojenská služba) a od 1. marca 1971 do 31. decembra 1999 bol B. B. E.. Uvedená doba služby, spolu s dobou služobného pomeru B. B. E., ktorá bola od 1. januára 2000 do 30. novembra 2011 zaradená do III. pracovnej kategórie bola zhodnotená pre nárok žalobcu na výsluhový dôchodok a určenie jeho sumy celkom v rozsahu 41 rokov a 71 dní, čo vyplynulo z potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 31. decembra 2013 a z 18. júna 2014. Rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č.p.: M. z 23. januára 2012 bol žalobcovi podľa § 38, § 39, § 58, § 60 a v súlade s § 81 ods. 3 písm. a) zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

(ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) priznaný od 1. decembra 2011 výsluhový dôchodok. Prvostupňový orgán verejnej správy konštatoval, že k X. M. XXXX, kedy navrhovateľ dosiahol fyzický vek XX rokov, získal 14 251 dní dôchodkového poistenia, čo pri jednom roku dôchodkového poistenia v rozsahu 365 dní predstavuje 39 rokov a 16 dní dôchodkového poistenia s tým, že pri posudzovaní jeho nároku na starobný dôchodok a určenie jeho sumy boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby jeho služby B. B. E.. Keďže suma starobného dôchodku pri zachovaní nárokov vyplývajúcich zo zvýhodnenej kategórie funkcií v zmysle § 274 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 (t.j. podľa zákona č. 100/1988 Zb.), určil sumu starobného dôchodku žalobcu postupom vyplývajúcim zo zákona č. 461/2003 Z.z. aj postupom vyplývajúcim zo zákona č. 100/1988 Zb.

3. Pri výpočte sumy starobného dôchodku žalobcu postupom podľa zákona č. 461/2003 Z.z. vychádzal prvostupňový orgán verejnej správy z § 66 ods. 1 a určil ho ako súčin priemerného osobného mzdového bodu žalobcu, obdobia jeho dôchodkového poistenia, vrátane doby služby B. B. E., získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Z rozhodujúceho obdobia kalendárnych rokov 1984 až 2005 zistil prvostupňový orgán verejnej správy priemerný osobný mzdový bod žalobcu hodnotou 2,0338 (po jeho úprave podľa § 63 ods. 3 písm. g) a vychádzal z aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej v čase vzniku nároku na výplatu dôchodkovej dávky, t. j. v roku 2010 vo výške 9,2246 EUR. Do vzniku nároku na starobný dôchodok určil jeho sumu vo výške 732,60 EUR mesačne. Za obdobie dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, ktoré žalobca získal po vzniku nároku na starobný dôchodok, t. j. za obdobie od 7. septembra 2006 do 2. septembra 2010, jeho starobný dôchodok zvýšil o sumu 86,64666 EUR, ktorá bola určená ako súčin osobných mzdových bodov 9,3930 a aktuálnej dôchodkovej hodnoty 9,2246 a pripočítal ďalšie zvýšenie o 0,5 % za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaných po vzniku nároku na dôchodok bez jeho poberania, t. j. o 24 % za 1 457 dní dôchodkového poistenia, čo činilo sumu 196,63200 EUR. Uvedeným postupom bola „teoretická“ suma starobného dôchodku žalobcu podľa zákona č. 461/2003 Z. z. určená sumou 1 015,8786 EUR mesačne, t. j. súčtom súm 732,60 EUR, 86,64666 EUR a 196,63200 EUR. Takto určenú sumu starobného dôchodku žalobcu prvostupňový orgán verejnej správy krátil podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) (ďalej len „Dohovor“) o sumu starobného dôchodku, zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým bola doba služby zhodnotená na účely priznania výsluhového dôchodku za celé roky. Určil ju ako časť „teoretickej“ sumy starobného dôchodku (1 015,8786 EUR mesačne), ktorá zodpovedá pomeru obdobia dôchodkového poistenia, ktorým bola doba služby B. B. E. zhodnotená pre priznanie výsluhového dôchodku za celé roky (920,61398849 EUR) k úhrnu dôchodkového poistenia získaného počas služobného pomeru i v civilnom zamestnaní. Bola určená ako súčin „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu vo výške 1 015,87866 EUR mesačne a koeficientu 0,90622436, určeného ako podiel obdobia dôchodkového poistenia získaného výkonom služby B. B. E. a zhodnoteného na určenie sumy výsluhového dôchodku v rozsahu 39 rokov a úhrnu obdobia dôchodkového poistenia žalobcu vrátane doby jeho služby, ktoré bolo zhodnotené pre účely určenia „teoretickej“ sumy starobného dôchodku z celého obdobia jeho dôchodkového poistenia, t. j. 43,0357 rokov. Rozdiel uvedených súm predstavoval určenú sumu starobného dôchodku žalobcu vo výške 95,30 EUR mesačne, ktorá bola následne valorizovaná podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. na priznaných 98,30 EUR mesačne od 3. septembra 2010.

4. Sumu starobného dôchodku žalobcu podľa zákona č. 100/1988 Zb. určil prvostupňový orgán verejnej správy z priemerného mesačného zárobku žalobcu vo výške 135,- EUR za rozhodujúce roky 2005 až 2009. Započítal dobu jeho zamestnania v rozsahu 37 rokov s tým, že na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliada. „Teoretický“ starobný dôchodok určil ako 94 % jeho priemerného mesačného zárobku, t. j. 126,90 EUR mesačne a za 1 457 dní dôchodkového poistenia, ktoré žalobca získal po vzniku nároku na starobný dôchodok ho zvýšil o 24 % priemerného mesačného zárobku, t. j. o 32,40 EUR mesačne na celkovú sumu 159,30 EUR mesačne. K tejto sume prvostupňový orgán verejnej správy pripočítal zvýšenie starobného dôchodku vyplývajúce zo zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. o 146,72 EUR mesačne. Zároveň sumu starobného dôchodku v súlade s § 24 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. upravil tak, aby nepresiahla 306,02 EUR mesačne. Aj takto určenú „teoretickú“ sumu starobného dôchodku žalobcu krátil vyššie uvedeným postupom a dospel k sume starobného dôchodku určenej podľa zákona č. 100/1988 Zb. vo výške 14,60 EUR mesačne. Uvedená suma predstavovala rozdiel „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu zodpovedajúcej jeho zamestnaniu vrátane doby služby (306,020 EUR mesačne) a sumy starobného dôchodku žalobcu zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia, ktoré bolo zhodnotené na určenie

sumy výsluhového dôchodku (291,481072420 EUR mesačne). Sumu starobného dôchodku žalobcu vo výške 291,481072420 EUR mesačne zodpovedajúcu dobe služby zhodnotenej na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky prvostupňový orgán verejnej správy určil ako súčin „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu podľa zákona č. 100/1988 Zb. vo výške 306,020 EUR mesačne a koeficientu 0,95249027, ktorý určil ako podiel obdobia dôchodkového poistenia žalobcu, ktoré zodpovedalo dobe jeho služby zhodnotenej na určenie sumy výsluhového dôchodku v rozsahu 39 rokov a úhrnu zamestnania žalobcu vrátane doby služby, ktoré bolo zhodnotené na sumu starobného dôchodku v rozsahu 40,9453 rokov.

5. Prvostupňový orgán verejnej správy v rozhodnutí ďalej s poukazom na aplikovanú právnu úpravu a konkrétny matematický výpočet konkretizoval jednotlivé zvýšenia sumy priznanej dôchodkovej dávky. Starobný dôchodok bol žalobcovi priznaný s poukazom na § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. len 3 roky späťne odo dňa podanej žiadosti o priznanie starobného dôchodku, t. j. len od 3. septembra 2010. Obdobie dôchodkového poistenia, rozhodujúce obdobie na výpočet dôchodku i sumy vymeriavacích základov, ktoré boli pre určenie sumy starobného dôchodku relevantné boli obsiahnuté v osobnom liste dôchodkového poistenia, ktorý tvoril prílohu a neoddeliteľnú súčasť prvostupňového rozhodnutia.

6. Uvedenému prvostupňovému rozhodnutiu predchádzal Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 24Sa/16/2017-85 zo 14. mája 2018, ktorým správny súd na základe podanej správnej žaloby rozhodol tak, že rozhodnutie žalovaného Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X z 25. augusta 2017 spolu s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX X z 12. júna 2017 zrušil a vec vrátil Sociálnej poisťovni - ústredie na ďalšie konanie. Rozhodujúcim dôvodom na ich zrušenie bola skutočnosť, že príslušné orgány verejnej správy pri opätovnom rozhodovaní o starobnom dôchodku žalobcu nerešpektovali právny názor, vyslovený v danej veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky v Rozsudku č. 1So/47/2015 zo dňa 14. marca 2017 ohľadom rozsahu doby služby žalobcu, zhodnotenej vo výsluhovom dôchodku, ktorú je potrebné zohľadniť pre účely krátenia „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu, na ktorý mu vznikol nárok podľa ZoSP. Najvyšší súd SR považoval za správne krátenie „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu v rozsahu zodpovedajúcom pomeru doby služby, ktorú žalobca získal do vzniku nároku na starobný dôchodok (39 rokov a 347 dní) a ktorá bola zohľadnená v jeho výsluhovom dôchodku, k celkovému obdobiu jeho dôchodkového poistenia, ktoré získal vo všeobecnom aj v osobitnom systéme dôchodkového zabezpečenia/poistenia. Hoci bol výsluhový dôchodok žalobcovi priznaný s ohľadom na dobu služby v rozsahu 41 rokov a 71 dní, časť z tejto doby (1 rok a 89 dní) získal až po vzniku nároku na starobný dôchodok, a preto bola pre účely krátenia tejto dôchodkovej dávky podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru relevantná len doba služby v rozsahu 39 rokov a 347 dní (39,9506 rokov). Z uvedeného dôvodu zmenil Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 26Sd/145/2014-20 z 12. februára 2015, ktorým bolo ako vecne správne potvrdené Rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX X z 18. marca 2014, vychádzajúce pri krátení „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu z doby služby v rozsahu 41 rokov (celé ukončené roky služby zhodnotené vo výsluhovom dôchodku) a označené rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Rozhodnutie žalovaného

7. O podanom odvolaní žalobcu voči prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol žalovaný Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23. novembra 2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

8. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný podrobne zopakoval priebeh administratívneho konania, skutkové zistenia prvostupňového orgánu verejnej správy a ich právne posúdenie a výpočet sumy starobného dôchodku žalobcu podľa zákona č. 461/2003 Z. z. aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. (zhrnuté v bodoch 1 - 5 tohto rozsudku). Po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia a priloženej spisovej dokumentácie v celom rozsahu a po vyhodnotení dôkazov podľa svojej úvahy, a to každého dôkazu jednotlivito a všetkých dôkazov vo vzájomných súvislostiach, dospel k záveru, že postup prvostupňového orgánu verejnej správy aj odvolaním napadnuté rozhodnutie boli správne. Vyjadril sa k jednotlivým odvolacím námietkam žalobcu, ktoré považoval za nedôvodné, pretože žalobca v odvolacom konaní nepredložil dôkazy, ktorými by spochybnil správnosť prvostupňového rozhodnutia.

9. K odvolacej námietke žalobcu, že suma jeho starobného dôchodku nebola vypočítaná správne uviedol, že na nárok na starobný dôchodok mu boli započítané všetky preukázané obdobia

dôchodkového poistenia a na určenie jeho sumy boli zohľadnené všetky vymeriavacie základy, ktoré žalobca dosiahol v rozhodujúcom období, a to na základe údajov uvedených v žiadosti o starobný dôchodok, v evidenčných listoch dôchodkového zabezpečenia/poistenia a vychádzal aj z predložených dokladov a údajov z informačného systému Sociálnej poisťovne. Zdôraznil, že postup prvostupňového orgánu verejnej správy bol pri určení sumy starobného dôchodku žalobcu, ktorý je zároveň poberateľom výsluhového dôchodku, súladný s ustálenou súdnou praxou a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/138/2011 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR (ďalej len „Zbierka“) pod č. 83/2013, podľa ktorého: „Správne by preto odporkyňa mala pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby získali vo všeobecnom systéme, následne vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila po zhodnotení doby poistenia v osobitnom systéme a odpočítať ju od teoretickej výšky dôchodku, vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia a až takto vypočítaná dávka môže zachovať všetky oprávnené nároky poistencov osobitného systému“ a tiež na rozhodnutie č. 55 zverejnené v Zbierke č. 5/2011, podľa ktorého: „Ak je príspevok za službu, priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia, považovaný za výsluhový dôchodok, môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov a sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru. Pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu výsluhového dôchodku“. Žalovaný zdôraznil, že v súlade s vyššie uvedeným určil prvostupňový orgán verejnej správy vo veci starobného dôchodku žalobcu najskôr sumu jeho starobného dôchodku za všetky doby jeho dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, ktorú potom krátil o sumu, zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým bola doba jeho služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé kalendárne roky. Tá bola určená koeficientom, ktorý vyjadruje pomer medzi dĺžkou obdobia dôchodkového poistenia, ktorým bola doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky a celkovým obdobím dôchodkového poistenia, vrátane doby služby.

Žaloba

10. Včas podanou správnu žalobou žalobca žiadal, aby správny súd napadnuté rozhodnutie žalovaného aj prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil Sociálnej poisťovni - ústredie na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania, ktoré špecifikoval a vyčíslil. Namietal nezákonnosť rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku pre nesprávne/nedostatočne zistený skutkový stavu veci, nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a pre nesprávne právne posúdenie veci, a to pre nesprávne určený koeficient krátenia „teoretickej“ sumy starobného dôchodku v súvislosti s dobou služby, ktorá bola relevantná pre určenie sumy jeho výsluhového dôchodku, pre retroaktívne krátenie sumy starobného dôchodku aj za obdobie, v ktorom nebol poberateľom výsluhového dôchodku, pre jeho diskriminovanie v dôsledku iného postupu vo veci jeho starobného dôchodku, než u iných poistencov za obdobnej skutkovej situácie a preto, že žalovaný sa ku konkrétnym skutkovým a právnym námietkam, ktoré boli obsahom odvolania žalobcu nevyjadril, neoponoval im a nevyhodnotil dôkazy, ktoré predložil. Tvrdil, že mu starobný dôchodok nebol priznaný v správnej výške.

11. Žalobca tvrdil, že rozhodnutie žalovaného aj prvostupňové rozhodnutie vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci a boli založené na nesprávne/nedostatočne zistenom skutkovom stave veci, keď pre účely krátenia „teoretickej“ sumy starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení vychádzali z doby jeho služby, zhodnotenej vo výsluhovom dôchodku v rozsahu 39 rokov, pretože výška výsluhového dôchodku bola podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. určená zhodnotením doby jeho služby len v rozsahu 30 rokov, o čom si orgány verejnej správy v rozpore s ustálenou súdnou praxou Najvyššieho súdu SR nevyžiadali potvrdenie od Ministerstva vnútra SR. Žalobca nespochybnil výpočet sumy výsluhového dôchodku, avšak vzhľadom na to, že jeho výška bola obmedzená maximálnou výmerou zodpovedajúcou 60% - ám výpočtového základu, de facto bola v jeho výške zhodnotená doba jeho služby len v rozsahu 30 rokov a ďalších 11 rokov a 71 dní služby a poistných odvodov nemalo na výšku výsluhového dôchodku žiadny vplyv. Poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4So/11/2009, zverejnený v Zbierke pod číslom 5/2011, z ktorého citoval: „Ak doba výkonu služby policajta zakladá nárok na výsluhový dôchodok, nemožno ju hodnotiť pri výpočte výšky starobného dôchodku vo

všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Jej vylúčenie pre zistenie výšky dávky, na ktorú vznikne nárok vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia zodpovedá § 60 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Obdobie výkonu služby policajta, ktoré pre výšku výsluhového dôchodku hodnotiť nemožno, lebo nezaložilo nárok na výsluhový dôchodok alebo nemalo vplyv na jeho výšku však treba hodnotiť vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, lebo inak by časť týchto dôb poistenia nebola hodnotená v žiadnom z týchto systémov“ a tvrdil, že správne mala byť pre účely krátenia jeho starobného dôchodku zohľadnená doba služby len v rozsahu 30 rokov. Vo zvyšnom rozsahu (11 rokov a 71 dní, resp. 9 rokov - podľa napadnutého rozhodnutia, ani 9 rokov a 347 dní - podľa rozhodnutia správneho súdu) nemalo vplyv na výšku výsluhového dôchodku určeného podľa § 39 ods.1 zákona č. 328/2002 Z. z.. Na podporu svojho tvrdenia, že v administratívnom konaní malo byť vyžiadané potvrdenie od Ministerstva vnútra SR o počte ukončených rokov služby, ktoré boli zhodnotené vo výške jeho výsluhového dôchodku poukázal na vyššie uvedený judikát, z ktorého citoval: „Posúdenie dôchodkového nároku osoby, ktorej vznikol nárok na dávku totožného charakteru, tak zo všeobecného ako aj z osobitného systému sociálneho poistenia, si vyžaduje spoluprácu nositeľov sociálneho poistenia oboch systémov a vzájomné poskytnutie si informácií. Aj keď sa v dávkovom spise odporkyne nachádza oznámenie ministerstva vnútra o zhodnotení doby služby navrhovateľky, od 1. júla 1970 do 30. septembra 1986 ako doby trvania služobného pomeru, odporkyňa pre konečné rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku pri zabezpečovaní podkladu rozhodnutia (§ 195 ods.1 zákona o sociálnom poistení) mala vyžiadať od ministerstva vnútra, prípadne od samotnej navrhovateľky (§ 196 ods. 4 zákona o sociálnom poistení) potvrdenie o počte skončených rokov policajta, hodnotených na účely výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z.“, s tým, že v ďalšom texte Najvyšší súd SR rozlišuje medzi dobou trvania služobného pomeru a dobou zhodnotenou vo výške výsluhového dôchodku a pre rozhodnutie v danej veci považoval za relevantné potvrdenie MV SR o počte skončených rokov služby hodnotených na účely výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z.. Žalobca zdôraznil, že napadnuté rozhodnutia orgánov verejnej správy vychádzajú z potvrdenia Ministerstva vnútra SR, ktoré obsahuje len údaje o dobe jeho služby uznanej podľa § 58 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. ako služobný pomer v rozsahu 41 rokov a 71 dní. Nevyžiadali potvrdenie o dobe služby zhodnotenej vo výške výsluhového dôchodku podľa § 39 ods. 1 citovaného zákona, a teda nepostupovali v súlade s právnym názorom NS SR, na ktorý poukázal. Preto jeho starobný dôchodok krátili neprimerane. Názor, že pre krátenie starobného dôchodku je rozhodujúci počet skončených rokov služby, ktoré mali vplyv na výšku výsluhového dôchodku preukazoval rozhodnutím NS SR sp. zn. 7So/138/2011, sp. zn. 9So/138/2011, z ktorých jednotlivé časti citoval a zvlášť zdôraznil, že: „Starobný dôchodok možno krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z.“. Označil aj ďalšie súdne rozhodnutia, v ktorých boli žalobcom poukazované právne vety aplikované. Žalobca zhrnul, že správny orgán mal pri výpočte koeficientu pre účely krátenia jeho starobného dôchodku podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru postupovať spôsobom vyplývajúcim z vyššie označených rozhodnutí NS SR a krátenie aplikovať primerane k počtu skončených rokov doby služby, ktoré boli rozhodujúce pre výšku jeho výsluhového dôchodku, t. j. z 30 ukončených rokov služby, pretože len táto doba služby bola rozhodná pri výpočte výšky jeho výsluhového dôchodku. Krátenie starobného dôchodku rozsahom 39 ukončených rokov doby služby označil za neprimerané. Žalobca ďalej uviedol, že v zmysle tohto právneho názoru rozhodla Sociálna poisťovňa - ústredie vo veci iného žiadateľa o starobný dôchodok (p. V. B.), na čo poukázal aj v podanom odvolaní, avšak žalovaný k tomu nezaujal žiadne stanovisko.

12. Žalovaný ďalej tvrdil, že z textu judikovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/138/2011, na ktoré poukázal aj žalobca (citácia uvedená v bode 9) tohto rozsudku) nevyplýva, že krátenie starobného dôchodku nemalo byť realizované primerane k počtu skončených rokov jeho služby, ktoré boli rozhodujúce pre výšku jeho výsluhového dôchodku, t. j. 30 rokov služby. Zdôraznil, že žalovaný neuviedol dôvod, ktorý by vylučoval vyššie uvedený a podľa žalobcu správny postup pri krátení jeho starobného dôchodku, ktorý navyše podľa žalobcu priamo vyplýva z uvedeného rozhodnutia NS SR.

13. K argumentácii žalovaného, ktorý v napadnutom rozhodnutí poukázal na judikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zverejnené v Zbierke pod č. 55/2011 žalobca uviedol, že žalovaný v snahe odôvodniť nemožnosť krátenia starobného dôchodku žalobcu primerane k počtu rokov služby, ktoré sa prejavili vo výške jeho výsluhového dôchodku, upravil text tohto judikátu, keď namiesto v ňom uvedeného: „Pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítavať aj doby, hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného

za výsluhový dôchodok.“ uviedol: „Pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu výsluhového dôchodku“. Poukázal pri tom na judikáty č. 85 a 86 zverejnené v Zbierke č. 6/2013, z ktorých vyplýva, že výsluhový príspevok nie je rovnocenný s výsluhovým dôchodkom. Žalobca zdôraznil, že žalovanému bolo z obsahu rozhodnutia Ministerstva vnútra SR známe, že žalobcovi bol priznaný výsluhový dôchodok, a preto označený judikát č. 55/2011 nebolo možné vo veci jeho starobného dôchodku aplikovať. Na podporu svojho tvrdenia poukázal aj na aplikačnú prax Sociálnej poisťovne, ktorá bola ozrejmenej v jej periodiku s názvom „Sociálne poistenie - odborný mesačník sociálnej poisťovne - 6/2013“.

14. Žalobca ďalej namietal, že orgány verejnej správy v rozpore so zákonom o sociálnom poistení a súdnou praxou NS SR, ale tiež v rozpore s článkom 33 ods. 2 Dohovoru rozšírili účinnosť krátenia jeho starobného dôchodku neoprávnenie a retroaktívne do obdobia pred 1. decembrom 2011. Citoval článok 33 ods. 2 Dohovoru a na základe jeho obsahu tvrdil, že podmienky pre jeho aplikáciu vo veci jeho starobného dôchodku neboli dané v období od 3. septembra 2010 do 30. novembra 2011, pretože v tomto období inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť nedostával. Ku kráteniu jeho starobného dôchodku mohli orgány verejnej správy pristúpiť len odo dňa právnych účinkov rozhodnutia o priznaní výsluhového dôchodku, t. j. len od 1. decembra 2011 a za obdobie od 3. septembra 2010 do 30. novembra 2011 mu mal byť priznaný nekrátený starobný dôchodok. Aj v tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 9So/138/2011, z ktorého podľa žalobcu vyplýva, že pre krátenie starobného dôchodku musí byť splnená podmienka priznania niektorej z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému, pričom v konaní nebolo sporné, že výsluhový dôchodok mu bol priznaný až od 1. decembra 2011, pretože do 30. novembra 2011 bol ešte v riadnom služobnom pomere B. B. M.. Žalobca zdôraznil, že z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukázal, nevyplýva, že pre krátenie starobného dôchodku postačuje už splnenie podmienok na priznanie nároku na výsluhové zabezpečenie. Predpokladom nároku na výsluhový dôchodok je podľa § 38 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. skončenie služobného pomeru, ktorý trval aspoň 15 rokov, čo uznal aj NS SR v skutkovo obdobnej veci a v rozsudku sp. zn. 10Sžso/61/2013 uviedol: „Priznanie dávky výsluhového zabezpečenia je stav, kedy po splnení zákonných podmienok sa účastníkovi v súlade so zákonom prizná konkrétna dávka výsluhového zabezpečenia“.

15. Napokon žalobca tvrdil, že v porovnaní s inou kategóriou žiadateľov o starobné dôchodky bol vydaním odvolaním napadnutého rozhodnutia diskriminovaný. Podľa potvrdenia MV SR č. p.: M. zo dňa 31.12.2013 a M. zo dňa 18. júna 2014 mu bola pre nárok a určenie sumy jeho výsluhového dôchodku zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 41 rokov a 71 dní. Z prvostupňového rozhodnutia je zrejmé, že z tejto doby zobral prvostupňový orgán verejnej správy do úvahy dobu jeho služobného pomeru v rozsahu 39 rokov, ktorú považoval za zhodnotenú v sume jeho výsluhového dôchodku, a ktorú zohľadnil pri krátení jeho starobného dôchodku. Žalobca zdôraznil, že žalovanému preukázal, že orgány výsluhového zabezpečenia príslušníkov PZ a vojakov z povolania postupujú rozdielne pri oznamovaní dôb zhodnotených vo výsluhových dávkach uvedených poistencov napriek tomu, že sú upravené rovnakou právnou normou. V prípade vojakov z povolania oznamujú Sociálnej poisťovni dobu zhodnotenú vo výške výsluhových dôchodkov a v jeho prípade oznámili zhodnotenie doby služby vo výške výsluhového dôchodku v celom rozsahu služobného pomeru, t. j. nielen toho rozsahu doby služby, ktorá sa prejavila vo výške výsluhového dôchodku. Hoci Sociálna poisťovňa podľa jej vyjadrenia zohľadňuje všetky doby poistenia, vrátane doby služby, ktorú potvrdil príslušný útvar sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov a v sume starobného dôchodku zohľadňuje aj tie doby služby, ktoré podľa ich potvrdení neboli zohľadnené na sumu výsluhového dôchodku, v prípade žalobcu uvedeným spôsobom nepostupovala, čím porušila zásadu rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení a tým ho diskriminovala. Nesprávne nezobrala pre účely krátenia sumy jeho starobného dôchodku do úvahy len tú časť doby služby (30 rokov), ktorá sa prejavila vo výške výsluhového dôchodku, ale 39 rokov, hoci 9 rokov z tejto doby služby sa vo výške jeho výsluhového dôchodku neprejavilo. Žalobca poukázal na rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredie vo veci iného žiadateľa o starobný dôchodok, a to výsluhového dôchodcu B. B., o ktorom tvrdil, že z celkovej doby jeho služby v B. v rozsahu 36 rokov a 70 dní mu Sociálna poisťovňa „teoretický“ starobný dôchodok krátila len o 30 ukončených rokov doby služby a 6 rokov a 70 dní zhodnotila vo výške jeho starobného dôchodku.

16. Na základe uvedených žalobných námietok žalobca tvrdil, že žalovaný nesprávne potvrdil prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne, pretože žalobca preukázal, že nebolo vydané v súlade so zákonom z dôvodov, ktoré vyššie uviedol, čím neprímerane zasiahol do jeho právnej istoty a legitímnych očakávaní v rozpore s princípom právnej istoty a zásad správneho práva a správneho konania. Keďže žalovaný sa ku konkrétnym skutkovým a právnym námietkam žalobcu, ktoré boli obsahom jeho odvolania nevyjadril a nehodnotil predložené dôkazy, označil jeho rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Vyjadrenie žalovaného

17. Žalovaný žiadal, aby správny súd žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Uviedol, že žalobné námietky sú v zásade totožné s odvolacími námietkami žalobcu. Žalovaný ďalej uviedol, že predchádzajúcim zrušujúcim rozhodnutím krajského súdu bolo žalovanému (prvostupňovému orgánu verejnej správy) uložené rozhodnúť opätovne o nároku žalobcu na starobný dôchodok v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR, t. j. pre účely krátenia starobného dôchodku žalobcu vychádzať z doby jeho služby v rozsahu 39,9506 rokov a tvrdil, že uvedeným spôsobom postupoval a zopakoval skutkové zistenia a výpočet sumy starobného dôchodku žalobcu, ktoré boli obsiahnuté aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Navyiac citoval článok 33 ods. 2 Dohovoru a uviedol, že vychádzajúc z jeho obsahu a rešpektujúc právny názor krajského súdu, zhodnotil na určenie sumy starobného dôchodku žalobcu k X. X. XXXX obdobie dôchodkového poistenia zodpovedajúce dobe jeho služby v rozsahu celých 39 rokov.

Replika žalobcu

18. Žalobca uviedol, že žalovaný sa nevyjadril ani k jednému bodu jeho žaloby. Neuviedol, prečo pri rozhodovaní o jeho starobnom dôchodku nebol rešpektovaný princíp právnej istoty, prečo bol v odôvodnení rozhodnutia žalovaného zmenený text citovaného judikátu, ani to, prečo nepostupoval rovnako ako v obdobných veciach, týkajúcich sa iných poistencov, najmä vojenských výsluhových dôchodcov a nevyvrátil tvrdenia o jeho diskriminovaní. Žalobca tvrdil, že žalovaný neuviedol ani žiadne konkrétne zákonné ustanovenie, na základe ktorého jeho starobný dôchodok krátil retroaktívne, a prečo sa nevyjadril k jeho konkrétnym skutkovým a právnym námietkam.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

19. Krajský súd v Banskej Bystrici ako správny súd vecne príslušný podľa § 10 SSP a miestne príslušný podľa § 13 ods. 3 SSP preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia, ako aj postup, ktorý ich vydaniu predchádzal, bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 107 ods. 2 SSP, pretože žiadny z účastníkov nenavrhol, aby správny súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie a nevyžadoval si to ani iný dôvod podľa § 107 ods. 1 SSP. Po preskúmaní veci dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu dňa 16. decembra 2019. Rozsudok bol verejne vyhlásený vyvesením jeho skráteného znenia na úradnej tabuli súdu dňa 13. januára 2020 (§ 137 ods. 3 SSP).

20. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP (1) V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

21. Podľa § 6 ods. 1, 2 písm. c) SSP (1) Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Správne súdy rozhodujú v konaniach o
c) správnych žalobách v sociálnych veciach

22. Podľa § 199 ods. písm. a), ods. 2, 3 SSP (1) Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie

a) Sociálnej poisťovne

(2) V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

(3) Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

23. Podľa § 202 ods. 2 SSP Správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

24. Podľa § 203 ods. 1, 2 SSP (1) Rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.

(2) Pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

25. Podľa § 218 ods. 1, 2 ZoSP (1) Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

2) Ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

26. Podľa § 191 ods. 1 písm. d), g) SSP Správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak

d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,

g) došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

27. Podľa § 209 ods. 1, 4 ZoSP (1) Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

(4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

28. Podľa § 191 ods. 6 SSP Právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný. Ak orgán verejnej správy v ďalšom konaní nepostupoval v súlade s právnym názorom správneho súdu a správny súd opätovne zrušil rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy z tých istých dôvodov, môže správny súd i bez návrhu v zrušujúcom rozsudku uložiť orgánu verejnej správy pokutu.

29. Podľa § 1 ods. 1 a 3 zák. č. 461/2003 Z. z. (1) Tento zákon vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia, konanie vo veciach sociálneho poistenia a konanie vo veciach vymáhania pohľadávok.

(3) Tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníkov 1a) (ďalej len "policajti"), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, 1b) vojakov mimoriadnej služby 1c) (ďalej len "profesionálny vojak"), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, 2) ak tento zákon neustanovuje inak.

30. Podľa § 2 písm. b/ bod 1. zák. č. 461/2003 Z. z. sociálne poistenie podľa tohto zákona je dôchodkové poistenie, a to starobné poistenie ako poistenie na zabezpečenie príjmu v starobe a pre prípad úmrtia.

31. Podľa § 65 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. má poistenec nárok na starobný dôchodok, ak, získal 10 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dosiahol dôchodkový vek v období od 01.01.2004 do 31.12.2007. Suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty (§ 66 ods. 1). Ak poistenec bol dôchodkovo poistený po splnení podmienok nároku

na starobný dôchodok a nepoberal tento dôchodok alebo jeho časť, suma starobného dôchodku sa určí podľa ods. 1 a pripočíta sa ku nej suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Takto určená suma starobného dôchodku sa ďalej zvýši o 0,5% za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaných po vzniku nároku na starobný dôchodok bez poberania tohto dôchodku alebo jeho časti (§ 66 ods. 1, 2 citovaného zákona). Určenie obdobia dôchodkového poistenia, osobného vymeriavacieho základu, osobného mzdového bodu, priemerného osobného mzdového bodu, či aktuálnej dôchodkovej hodnoty vyplýva za zákonných ustanovení § 60 až § 64 citovaného zákona.

32. Podľa § 274 ods. 1 a § 293z zák. č. 461/2003 Z. z. v znení zák. č. 140/2015 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

33. Podľa § 274 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení zák. č. 140/2015 Z. z. suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa ods. 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

34. Podľa čl. 2 ods. 1 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach 1967 (č. 128) (ďalej len „Dohovor č. 128“) každý členský štát, pre ktorý je v platnosti tento dohovor, bude vykonávať

- a) časť I.;
- b) aspoň jednu z častí II., III. a IV.;
- c) príslušné ustanovenia častí V. a VI.;
- d) časť VII.

35. Podľa čl. 2 ods. 2 Dohovoru č. 128 každý členský štát uvedie v ratifikácii, ohľadne ktorých z častí II. až IV. prijíma záväzky vyplývajúce z dohovoru.

36. Podľa čl. 14 Dohovoru č. 128 každý členský štát, ktorý je viazaný touto časťou dohovoru, zaručí chráneným osobám poskytovanie starobného dôchodku podľa ďalších článkov tejto časti.

37. Podľa § čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

38. Podľa § 172 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.

39. Podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy SR (1) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.
(2) Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

40. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

41. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného, ktorým žalovaný v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, ktorým bol žalobcovi priznaný starobný dôchodok od 03.09.2010 v sume 98,30 € mesačne.

42. Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda posúdiť, či príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok, vymedzených žalobou,

rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Úlohou súdu je posúdiť, či si orgán verejnej správy zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie obsahovalo zákonom predpísané náležitosti. Zákonnosť rozhodnutia je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúceho vydaniu rozhodnutia (porovnaj závery Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo 32/2014).

43. Žaloba žalobcu je osobitným druhom správnej žaloby, a to žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v tretej časti Správneho súdneho poriadku. K správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach pristupujú správne súdy v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP. Medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, ak je žalobcom fyzická osoba. Uvedené je jednoznačne upravené aj v ustanovení § 203 ods. 2 SSP, v zmysle ktorého pri správnej žalobe fyzickej osoby (pozn. správnej žaloby v sociálnych veciach) nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi. V súlade s uvedeným správny súd preskúmal rozhodnutie žalovaného a postup, ktorý mu predchádzal nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale komplexne. Podľa § 135 ods. 1, 2 SSP je pre správny súd rozhodujúci stav v čase, kedy rozhodnutie orgánu verejnej správy nadobudlo právoplatnosť, čo bolo v danej veci dňom doručenia rozhodnutia žalovaného žalobcovi, t. j. 17. decembra 2018.

44. Preskúmaním veci krajský súd zistil, že žalobca požiadal prvostupňový orgán verejnej správy o priznanie starobného dôchodku od XX.XX.XXXX. žiadosťou z 03.09.2013. Rozhodnutím Ministerstva vnútra SR Č. p.: M. z 23.01.2012 bol žalobcovi podľa § 38, 39, 58 a 60 a v súlade s § 81 ods. 3 písm. a) zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov priznaný od 01.12.2011 výsluhový dôchodok, pre výpočet ktorého mu bola zhodnotená doba trvania služobného pomeru v rozsahu 41 rokov a 71 dní. Za túto dobu trvania služobného pomeru mu bol priznaný výsluhový dôchodok vo výške 60% základu, určeného podľa § 60 označeného zákona. Za 15 rokov trvania služobného pomeru mu patril výsluhový dôchodok vo výške 30% základu, ktorý sa za každý 16. až 20. rok trvania služobného pomeru zvýšil o 2% základu (za 5 rokov o 10% základu), za každý 21. až 25. rok trvania služobného pomeru o 3% základu (za 5 rokov o 15% základu), a za 26. a každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výsluhový dôchodok zvýšil o 1% základu (za 16 rokov o 16% základu). Maximálna výška výsluhového dôchodku bola obmedzená v zmysle ustanovenia § 39 zákona č. 328/2002 Z.z. 60%-tami základu, z ktorého sa pri výpočte sumy výsluhového dôchodku vychádzalo. Základ pre výpočet sa zistil z priemerného služobného platu žalobcu v príjmovom najlepšom ukončenom kalendárnom roku v období posledných 10 ukončených kalendárnych rokov pred dňom skončenia služobného pomeru. Priemerným mesačným služobným platom bol podiel súčtu mesačných služobných plátov, ktoré mu patrili v príslušnom kalendárnom roku a celkového počtu kalendárnych dní, za ktoré služobný plat v tomto roku patril. Uvedeným postupom bol základom pre výpočet výsluhového dôchodku jeho priemerný mesačný služobný plat v ukončenom kalendárnom roku 2000 vo výške 1 733,36 Eur mesačne. Služobný pomer žalobcu ako príslušníka Policajného zboru bol ukončený dňom 30.11.2011. Jeho služobný pomer trval celkovo 41 rokov a 71 dní, pričom službu vykonával v období od 01.10.1970 do 28.02.1971 v I. kategórii funkcií ako náhradnú vojenskú službu, od 01.03.1971 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií z titulu služobného pomeru v B. E. a od 01.01.2000 do 31.11.2011 v tretej kategórii funkcií z titulu služobného pomeru v B. E.. Ministerstvom vnútra SR boli potvrdené hrubé zárobky (vymeriavacie základy) a počet vylúčiteľných dôb za jednotlivé kalendárne roky doby služobného pomeru od roku 1984 až do roku 2011, ktoré boli správne prenesené do osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý bol prílohou napadnutého rozhodnutia. Okrem doby, zhodnenej pre účely priznania výsluhového dôchodku, získal žalobca obdobie dôchodkového poistenia aj od 01.09.1967 do 01.03.1971, t. j. v rozsahu 3 rokov, 5 mesiacov a 21 dní v W. Z.. Počas tohto obdobia vykonával od 01.10.1970 do 28.02.1971 náhradnú vojenskú službu, ktorá bola zhodnotená pre účely priznania výsluhového dôchodku.

45. Sumu starobného dôchodku žalobcu určil prvostupňový orgán verejnej správy postupom upraveným v zákone o sociálnom poistení aj v zákone o sociálnom zabezpečení s poukazom na § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Vychádzal z celého obdobia dôchodkového poistenia, ktoré žalobca získal, či už v civilnom zamestnaní alebo počas výkonu jeho služby B. B. E. s tým, že podľa zákona o sociálnom zabezpečení, § 22 ods. 3 pre účely zvýšenia sumy starobného dôchodku hodnotil len dobu zamestnania po dosiahnutí 18. roku veku do vzniku nároku na starobný dôchodok. Sumu starobného

dôchodku žalobcu podľa oboch právnych noriem určil jednak do vzniku nároku na starobný dôchodok, k XX. XX. XXXX, kedy dosiahol fyzický vek XX rokov a vypočítal aj jeho zvýšenie za ďalšiu dobu dôchodkového poistenia, ktorú žalobca získal po vzniku nároku na starobný dôchodok, pretože ho nepoberal. Po určení „teoretickej“ sumy starobného dôchodku podľa oboch právnych noriem za všetky doby poistenia, ktoré žalobca získal, následne určil sumu starobného dôchodku patriacu len za obdobie dôchodkového poistenia, ktorým bola doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku, a to koeficientom, ktorý vyjadroval pomer medzi dĺžkou obdobia dôchodkového poistenia, ktorým bola doba služby zhodnotená pre priznanie výsluhového dôchodku za celé roky a dĺžkou obdobia dôchodkového poistenia vrátane doby služby zhodnotenej pre nárok na výsluhový dôchodok. Suma určená za obdobie dôchodkového poistenia vrátane doby služby zhodnotenej na nárok na výsluhový dôchodok bola potom krátená o sumu, ktorá zodpovedala obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým bola doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé kalendárne roky.

46. V preskúmvanej veci nebolo sporné vykázané obdobie dôchodkového poistenia, ani zárobky dosiahnuté v rozhodujúcom období, z nich zistený priemerný osobný mzdový bod, či priemerný mesačný zárobok, určené rozhodujúce obdobie pre ich výpočet, ani doba služby v I., resp. v III. kategórii funkcií, ktorú žalobca vykonával ako B. B. E., resp. v súvislosti s vykonávaním náhradnej vojenskej služby. Sporný bol výpočet koeficientu pre účely krátenia sumy starobného dôchodku po zohľadnení doby služby, ktorá bola zhodnotená pre účely priznania výsluhového dôchodku, keď žalobca namietal výpočet, pri ktorom prvostupňový orgán verejnej správy vychádzal z doby výkonu jeho služby v rozsahu 39 rokov, pretože pre účely určenia výšky výsluhového dôchodku mu bolo reálne zhodnotených len 30 rokov doby služby. Presahujúce obdobie výkonu služobného pomeru B. B. (11 rokov a 71 dní celkom, resp. 9 rokov a 347 dní do vzniku nároku na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení) sa vo výške jeho výsluhového dôchodku nijakým spôsobom neprejavilo.

47. Vo veci starobného dôchodku žalobcu rozhodla Sociálna poisťovňa - ústredie Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 18. 03. 2014, ktorým žalobcovi priznala starobný dôchodok od 03. 09. 2010 vo výške 49,60 Eur mesačne vychádzajúc pri výpočte jeho sumy z doby služby zhodnotenej vo výsluhovom dôchodku v rozsahu ukončených 41 rokov (z celkového obdobia doby služby v rozsahu 41 rokov a 71 dní). Uvedené rozhodnutie bolo po podaní odvolania Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/145/2014 - 20 zo dňa 12. februára 2015 potvrdené. Najvyšší súd SR Rozsudkom 1So/47/2015 zo dňa 14.03.2017 označený Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zmenil tak, že Rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie z 18. 03. 2014 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Pre účely výpočtu sumy starobného dôchodku jej uložil zohľadniť dobu služby v rozsahu 39,9506 rokov. V ďalšom konaní Sociálna poisťovňa - ústredie rozhodla Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 12. 06. 2017, ktoré bolo po podaní odvolania potvrdené Rozhodnutím Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne z 25. 08. 2017 tak, že žalobcovi priznala starobný dôchodok od 03. 09. 2010 vo výške 98,30 Eur mesačne. K tejto sume starobného dôchodku žalobcu dospela po zohľadnení doby jeho služby zhodnotenej vo výsluhovom dôchodku v rozsahu 39 rokov. Na základe podanej správnej žaloby Krajský súd v Banskej Bystrici Rozsudkom 24Sa/16/2017-85 zo dňa 04. 05. 2018 Rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne z 25. 08. 2018 i jemu predchádzajúce prvostupňové Rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie z 12. 06. 2017 zrušil a vec vrátil Sociálnej poisťovni - ústredie na ďalšie konanie, pretože pri rozhodovaní nebol rešpektovaný záväzný právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v jeho Rozsudku 1So/47/2015 zo dňa 14.03.2017 vychádzať pri výpočte (krátení) starobného dôchodku žalobcu z doby služby v rozsahu 39,9506 rokov. Následne Sociálna poisťovňa - ústredie vydala dňa 02. 08. 2018 rozhodnutie, potvrdené preskúmvaným rozhodnutím žalovaného (bod 1, 7 tohto rozsudku), ktorým žalobcovi priznala starobný dôchodok od 03. 09. 2010 vo výške 98,30 Eur mesačne, vychádzajúc pri jeho krátení z doby služby v rozsahu 39 rokov, a teda opäť nepostupovala podľa záväzného právneho názoru Najvyššieho súdu SR, týkajúceho sa doby služby relevantnej pre účely krátenia „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu, t. j. z doby služby v rozsahu 39,9506 rokov, rešpektovanie ktorého mu Krajský súd v Banskej Bystrici nariadil v Rozsudku 26Sa/16/2017-85 zo dňa 04.05.2018.

48. Viazanosť orgánov verejnej správy rozhodnutím správnych súdov v konkrétnej veci je základným princípom konania pred správnym súdom (§ 5 ods. 10 SSP), ktorý je vyjadrený aj v § 191 ods. 6 SSP. Orgán verejnej správy je v ďalšom konaní viazaný právny názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsahu. Pre prípad, že orgán verejnej správy v ďalšom konaní nepostupoval v súlade s vyloveným právny názorom správneho súdu, čo je dôvodom na zrušenie jeho rozhodnutia opätovne z tých istých dôvodov, môže správny súd voči orgánu verejnej správy vyvodiť sankčnú zodpovednosť.

Orgán verejnej správy pritom nie je viazaný len tým právnym názorom, ktorý bol vyslovený ako dôvod zrušenia jeho rozhodnutia, ale aj právnymi názormi správneho súdu, ktoré boli vyslovené o iných (hoci nedôvodných) žalobných námietkach. Nie je úlohou orgánu verejnej správy polemizovať s právnym názorom správneho súdu, ani ho spochybňovať. Jeho povinnosťou je ho rešpektovať a musí sa ním riadiť bez ohľadu na to, či sa s ním stotožnil (pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 5SŽ/7/2013, 5Sžo/25/2013). Jeho viazanosť právnym názorom správneho súdu platí, pokiaľ nedôjde k zmene rozhodnej skutkovej a právnej situácie alebo k judikatúrnemu posunu. Nerešpektovanie záväzného právneho názoru, ktorý správny súd v konkrétnej veci vyslovil, je samo o sebe nezákonnosťou, ktorá je dôvodom na zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy.

49. Žalobnú námietku týkajúcu sa neprimeraného krátenia „teoretickej“ sumy starobného dôchodku v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia, aká skutočná doba služby bola rozhodná pre určenie sumy výsluhového dôchodku a do akej miery nie je úplné a správne oznámenie/potvrdenie odboru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR o dobe služby zhodnotenej vo výške výsluhovej dávky, z ktorej orgány verejnej správy v danej veci vychádzali (bod 11 tohto rozsudku), uplatnil žalobca rovnako ako v predchádzajúcich vyššie označených konaniach. Najvyšší súd SR svoj záväzný právny názor k tejto otázke vyslovil v Rozsudku 1So/47/2015 zo dňa 14. 03. 2017, keď uviedol: „Podľa ust. § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že navrhovateľ (žalobca) žiadosťou z 03. 09. 2013, doručenou odporkyni (prvostupňovému orgánu verejnej správy) dňa 06. 09. 2013, požiadal o priznanie starobného dôchodku od XX. XX. XXXX.

Podľa rozhodnutia MV SR, odboru sociálneho zabezpečenia č. M. z 23.01.2012 bol navrhovateľovi (žalobcovi) podľa § 38, § 39, § 58, § 60 a §81 ods. 3 písm. a) zák. č. 328/2002 Z. z. priznaný výsluhový dôchodok od 01. 12. 2011. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľovi (žalobcovi) skončil služobný pomer dňom 30.11.2011. Pre výpočet výsluhového dôchodku bola navrhovateľovi (žalobcovi) zhodnotená podľa § 58 zákona doba trvania služobného pomeru 41 rokov a 71 dní.

Podľa oznámenia MV SR, odboru sociálneho zabezpečenia č. M. z 18.06.2014 navrhovateľ (žalobca) od 01.10.1970 do 28.02.1971 vykonával náhradnú vojenskú službu a od 01.03.1971 do 30.11.2011 bol v služobnom pomere B. B. E. M..

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ (žalobca) bol príslušníkom policajného zboru, v ktorom sa výkon služby podľa § 58 zák. č. 328/2002 Z.z. hodnotí pre nárok na dávky výsluhového zabezpečenia a ich výšku, od 01.10.1970 do 30.11.2011, t. j. po dobu 41 rokov a 71 dní. Uvedená doba mu bola zhodnotená pre nárok na výsluhový dôchodok, ktorý mu bol priznaný od 01.12.2011. Zákon č. 328/2002 Z. z. v § 58 ods. 1 výslovne ustanovuje, ktoré doby sa zhodnocujú pre vznik nároku na dávky výsluhového zabezpečenia a ich výšku.

Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia a zabezpečenia ostatných skupín poistencov vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia sú založené na základe hodnotenia dób poistenia (zamestnania/služby) pre dávky dôchodkového poistenia.

Zákon č. 461/2003 Z. z. upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu riadne zohľadnené, osobitné právne úpravy, používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok dôchodkového poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca a vôbec nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme.

V dôsledku tejto skutočnosti sú poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia vylúčení z pôsobnosti zák. č. 461/2003 Z. z. len v rozsahu, zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z., ktorým sa pre nárok na tieto dávky hodnotí aj so započítaním doby služby v ozbrojených silách v celom rozsahu), ale nie v časti, upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

Obdobie služobného pomeru v trvaní 41 rokov bolo zhodnotené v osobitnom systéme pre výšku výsluhového dôchodku navrhovateľa (žalobcu), čo vyplýva aj z administratívneho spisu odporkyne (prvostupňový orgán verejnej správy). Pokiaľ však v danom čase právna úprava sociálneho zabezpečenia príslušníkov policajného zboru nespájala s obdobím služobného pomeru presahujúceho 30 rokov ďalšie zvýšenie výsluhového dôchodku, nakoľko tento mohol byť vo výške najviac 60% zo základu vypočítaného podľa ust. § 60 zák. č. 328/2002 Z. z., táto skutočnosť navrhovateľovi (žalobcovi) nezakladá nárok hodnotiť dobu výkonu služby presahujúcu 30 rokov vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia.

Zák. č. 328/2002 Z. z. v § 58 ods. 1 výslovne ustanovuje, ktoré doby sa zhodnocujú pre vznik nároku na dávky výsluhového zabezpečenia a ich výšku, naproti tomu v § 58 ods. 2 sú uvedené doby, ktoré sa na tento účel nezhodnocujú. Ani tieto, ani žiadne iné ustanovenia tohto zákona ako aj zák. č. 461/2003 Z. z. však neumožňujú vylúčenie iných dôb započítateľnej služby len preto, že presahujú dobu 30 rokov, ktoré boli zhodnotené pre maximálnu percentuálnu výmeru výsluhového dôchodku a ich prevedenie pre účely civilného dôchodkového poistenia.

Zo znenia ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta získané do 31. decembra 2003 ako aj od 1. januára 2004, ak toto obdobie policajt nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Z rozhodnutia MV SR, odboru sociálneho zabezpečenia č. M. z 23.01.2012 vyplynulo, že doba služby, ktorú navrhovateľ (žalobca) získal v rozsahu 41 skončených rokov, mu založila nárok na výsluhový dôchodok.

Podľa § 39 zák. č. 328/2002 Z. z. výsluhový dôchodok policajta alebo profesionálneho vojaka je za 15 rokov trvania služobného pomeru 30% základu zisteného podľa § 60. Za 16. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 20. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2% základu zisteného podľa § 60. Za 21. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 25. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 3% základu zisteného podľa § 60. Za 26. skončený rok trvania služobného pomeru a každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 1% základu zisteného podľa § 60, najviac však do 60% základu zisteného podľa § 60.

Skutočnosť, že ust. § 39 zák. č. 328/2002 Z. z. v znení platnom pre prejednávajúcu vec nepriznáva ďalšie percentuálne zvýšenie výmery výsluhového dôchodku za dobu služby presahujúcu 30 rokov, nie je z pohľadu ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. právne relevantné.

Z ustanovení § 38, § 39 a § 128 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z. z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku. Vychádzajúc z uvedeného vyjadril Najvyšší súd SR názor, že z celkovej doby dôchodkového poistenia, ktorú žalobca získal v osobitnom systéme dôchodkového poistenia/zabezpečenia do ukončenia služobného pomeru, t. j. do 31.11.2011 v rozsahu 41 rokov a 71 dní možno „teoretickú“ sumu starobného dôchodku krátiť len o 39,9506 rokov, t. j. len o dobu služby, ktorú žalobca získal ku dňu, ku ktorému mu bol starobný dôchodok priznaný, t. j. k 03.09.2010. K 03.09.2010 bol žalobca stále v služobnom pomere (ešte jeden rok a 89 dní po tomto dátume) a práve z dôvodu trvania jeho služobného pomeru ku dňu priznania starobného dôchodku nebolo možné zohľadniť len 39 celých ukončených rokov služby, ako to orgány verejnej správy v danej veci realizovali nesprávne a v rozpore so záväzným právnym názorom Najvyššieho súdu SR, ktorý zopakoval aj Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom Rozsudku č. k. 24Sa/16/2017-85 zo 04.05.2018.

50. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia, boli vydané v rozpore so záväzným právnym názorom, ktorý bol v danej veci správny súdmi vyslovený. Keďže orgány verejnej správy v ďalšom konaní, po zrušení skôr vydaného rozhodnutia, nerešpektovali záväzný právny názor správneho súdu, svojím postupom vyvolali vadu, ktorá má podstatný vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia, pretože porušuje zásadu legitímneho očakávania účastníka, na ktorú musí v rámci svojich oprávnení správny súd v zmysle ústavno-konformného výkladu procesných ustanovení prihliadnuť. Preto správny súd napadnuté rozhodnutie žalovaného aj jemu predchádzajúce prvostupňové rozhodnutie zrušil s tým, že žalobcom uplatnená námietka, že pre účely krátenia „teoretickej“ sumy starobného dôchodku malo byť zohľadnené len 30 rokov služby, ani, že si orgány verejnej správy nesprávne nevyžiadali od Ministerstva vnútra SR potvrdenie o skutočnom rozsahu doby služby, ktorá bola zohľadnená vo výške výsluhového dôchodku, nebola z vyššie uvedených dôvodov dôvodná. Pre určenie výšky výsluhového dôchodku

žalobcu podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. bola zohľadnená doba služby, ktorú získal v celom rozsahu, t. j. v rozsahu 41 rokov a 71 dní, na čom nič nemení skutočnosť, že zákon č. 328/2002 Z. z. výšku výsluhového dôchodku obmedzuje maximálnou výmerou. Správny súd pritom opakuje, že určité obmedzenie výšky výsluhových, či dôchodkových dávok je v oblasti sociálneho zabezpečenia bežné. Ich výpočet v sebe vždy obsahuje určité obmedzenie, napr. pri zisťovaní priemerného mesačného zárobku, alebo obmedzením hodnoty priemerného osobného mzdového bodu, alebo obmedzením výšky všeobecného vymeriavacieho základu, alebo maximálnym stanovením výšky dôchodkovej (výsluhovej) dávky a pod. Výška výsluhového dôchodku žalobcu nebola obmedzená v závislosti na maximálnej dobe trvania služobného pomeru, ktorá nie je ustanovená v žiadnom právnom predpise, ale jeho výška bola obmedzená maximálnou výmerou, ktorá zo zákona č. 328/2002 Z. z. vyplýva. Preto nemá tvrdenie žalobcu, že obmedzenie výšky výsluhového dôchodku de facto znamená jej zohľadnenie vo výsluhovom dôchodku len v rozsahu 30 rokov, oporu v platnej právnej úprave. Pre určenie výšky výsluhového dôchodku žalobcu bola zohľadnená celá doba trvania jeho služby B. B. E. M.. Zohľadnenie doby služby pre účely určenia sumy starobného dôchodku žalobcu, na ktorý mu ako poberateľovi výsluhovej dávky vznikol nárok zo všeobecného systému sociálneho poistenia/zabezpečenia, v rozsahu 39,9506 rokov, ktorá bola relevantná aj pre určenie výšky výsluhového dôchodku, je súladné aj s ustálenou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR (napr. judikát č. 55/2011, č. 83/2013...).

51. V nadväznosti na vyššie uvedené nemala žalobná námietka uvedená v bode 13) tohto rozsudku vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Možno prisvedčiť žalobcovi, že žalovaným uvedená citácia z judikovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zverejneného v Zbierke pod č. 55/2011 nebola dôsledná, čo je čiastkovým nedostatkom odôvodnenia rozhodnutia žalovaného, ktorý však sám o sebe nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Hoci z hľadiska podmienok, za splnenia ktorých sa priznáva výsluhový príspevok a výsluhový dôchodok nejde o rovnocenné výsluhové dávky, na čo žalobca správne poukázal, pre účely krátenia starobného dôchodku poistenca, ktorý je zároveň poberateľom výsluhovej dávky, sa na uvedené výsluhové dávky hľadí rovnako, pretože po prijatí zákona č. 328/2002 Z. z., t. j. od 01.07.2002 sa aj výsluhový príspevok považuje za výsluhový dôchodok, a to pre účely jeho pokračujúcej výplaty. Rovnako sa za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. považuje aj príspevok za službu, a preto bolo možné v konaní aplikovať judikované rozhodnutie č. 55/2011. K poukazu žalobcu na aplikačnú prax Sociálnej poisťovne, ktorá mala vyplynúť z jeho periodika s názvom „Sociálne poistenie - odborný mesačník Sociálnej poisťovne 6/2013“ správny súd uvádza, že výklad zákonov patrí do výlučnej kompetencie súdov. Sociálnej poisťovni neprináleží právne záväzným spôsobom vykladať právne predpisy, naopak, je jej povinnosťou rešpektovať právne názory, ktoré boli v konkrétnej veci vyslovené správnym súdom, alebo vyplývajú z ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR v skutkovo a právne obdobných veciach.

52. K dôvodnosti žalobcom uplatnenej námietky nezákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorej obsahom bolo tvrdenie, že „teoretická“ suma jeho starobného dôchodku mohla byť podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru krátená len odo dňa priznania výsluhového dôchodku, t. j. len od 01.12.2011, pretože do 31.11.2011 nepoberal inú dávku za tú istú sociálnu udalosť, sa správny súd nemohol v tomto štádiu konania vyjadriť. Hoci uvedenú skutočnosť žalobca namietal už v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia žalovaného, žalovaný k tejto namietanej skutočnosti nezaujal žiadny postoj. Správny súd môže preskúmať nezákonnosť napadnutého rozhodnutia len vtedy, ak pozná argumentáciu orgánov verejnej správy k spornej skutočnosti. Absencia dôvodov vylučuje možnosť ich preskúmania vo vzťahu k tvrdenej nezákonnosti rozhodnutia. Správny súd nie je ďalšou inštanciou administratívneho konania, a preto nemôže nahrádzať alebo dopĺňať skutkovú a právnu argumentáciu, relevantnú pre vydanie preskúmaného rozhodnutia. Iným postupom, t. j. vyjadrením záväzného právneho názoru k spornej otázke, ktorou sa orgány verejnej správy nezaoberali, by správny súd nahrádzal činnosť orgánov verejnej správy, a tým by zmaril účel administratívneho a následne preskúmavacieho konania. Zároveň by žalobcovi, ktorý uvedenú námietku uplatnil, odňal jeho práva v rámci inštančného postupu orgánov verejnej správy, a teda posúdenie spornej otázky s možnosťou podania opravného prostriedku.

53. Námietka žalobcu, že bol postupom žalovaného i prvostupňového orgánu verejnej správy diskriminovaný, nebola dôvodná. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd konštatuje, že pokiaľ pre účely určenia výšky starobného dôchodku žalobcu postupom krátenia podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru po zohľadnení doby služby, ktorá bola zhodnotená pre určenie výšky výsluhového dôchodku (hoci v nesprávnom rozsahu 39 rokov, keď žalovaný aj prvostupňový orgán verejnej správy

boli záväzným právnym názorom Najvyššieho súdu SR povinní zhodnotiť dobu služby žalobcu v rozsahu 39,9506 rokov), nedošlo k diskriminácii žalobcu v porovnaní s inými občanmi v rovnakom postavení. Boli zohľadnené všetky doby poistenia, ktoré žalobca získal v osobitnom aj vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia/zabezpečenia a starobný dôchodok bol správne určovaný postupom krátenia v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru. Naopak, pokiaľ by bol žalovaný a prvostupňový orgán verejnej správy postupovali spôsobom, aký navrhoval žalobca, a teda by pri určení výšky jeho starobného dôchodku postupom krátenia zohľadnili dobu služby len v rozsahu 30 rokov napriek tomu, že ku dňu priznania starobného dôchodku ju získal v rozsahu 39,9506 rokov, došlo by k jeho neprimeranému zvýhodneniu oproti iným poistencom, ktorí majú súbežne nárok na dve peňažné dávky za tú istú sociálnu udalosť, t. j. dávku výsluhového zabezpečenia z osobitného systému dôchodkového poistenia a na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového poistenia.

54. Žalobcom uplatnená námietka nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného bola dôvodná. Nepreskúmateľné môže byť rozhodnutie pre nezrozumiteľnosť, alebo pre nedostatok dôvodov. Rozhodnutie je nezrozumiteľné vtedy, ak je nejasné alebo je protirečivé. Nedostatočne odôvodnené je také rozhodnutie, ak z jeho obsahu nie je zrejmé, aké úvahy viedli orgán verejnej správy pri vyhodnotení dokazovania a pri právnom posudzovaní veci. Nedostatok dôvodov znamená jednak absolútny nedostatok odôvodnenia, ale aj to, že rozhodnutie neobsahuje skutočnosti, ktoré viedli orgán verejnej správy k rozhodnutiu. Nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov je zásadne založená na nedostatku dôvodov skutkových, pričom musí ísť o vady takých skutkových zistení, o ktoré boli opreté rozhodovacie dôvody. Nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov nie je také rozhodnutie, ktoré napriek svojej stručnosti obsahuje všetky zákonné náležitosti. Napadnutým rozhodnutím žalovaný rozhodol o odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu orgánu verejnej správy v zmysle § 215 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení. Na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa v zmysle § 172 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Toto konanie má osobitnú úpravu, a to v tretej časti zákona č. 461/2003 Z. z. Odvolacie konanie je upravené v § 214 a nasledujúcich citovaného zákona. Žiadne ustanovenie tretej časti citovaného zákona, upravujúce postup odvolacieho orgánu, neupravuje osobitné náležitosti rozhodnutia odvolacieho orgánu, ktorým je v tomto prípade generálny riaditeľ sociálnej poisťovne, ani neodkazuje na primerané použitie § 209 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. Podľa § 218 ods. 2 citovaného zákona odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší (ak sú na to dôvody), inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí. Z uvedeného vyplýva, že výrok rozhodnutia odvolacieho orgánu - generálneho riaditeľa sociálnej poisťovne (žalovaného) musí obsahovať spôsob, akým odvolací orgán o odvolaní rozhodol. V preskúmvanej veci výrok napadnutého rozhodnutia žalovaného obsahuje údaj o tom, ako odvolací orgán rozhodol, t. j., že odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdil a súčasne obsahuje aj ustanovenie právneho predpisu, na základe ktorého žalovaný rozhodol, a to ustanovenie § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. Výrok napadnutého rozhodnutia žalovaného teda obsahuje všetky náležitosti stanovené v § 218 ods. 2 citovaného zákona. Požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia organizačnej zložky sociálnej poisťovne je normované v ustanovení § 209 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení. Musí v ňom byť uvedené, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola organizačná zložka sociálnej poisťovne vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovala. Orgánmi sociálnej poisťovne sú v zmysle § 121 písm. a) až c) Zákona o sociálnom poistení generálny riaditeľ sociálnej poisťovne, dozorná rada sociálnej poisťovne a riaditeľ pobočky sociálnej poisťovne. Organizačnými zložkami sociálnej poisťovne sú v zmysle § 124 citovaného zákona ústredie a pobočky. Ústredie riadi generálny riaditeľ (§ 126 ods. 1). Vo veciach patriacich do pôsobnosti ústredia koná v mene sociálnej poisťovne generálny riaditeľ alebo vedúci zamestnanec ústredia poverený generálnym riaditeľom (ods. 2). Z uvedeného vyplýva, že generálny riaditeľ nie je organizačnou zložkou sociálnej poisťovne, ale je subjektom, ktorý v zmysle § 215 ods. 4 rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu ústredia Sociálnej poisťovne. Hoci požiadavky na jeho rozhodnutie nie sú v zákone o sociálnom poistení upravené osobitným spôsobom, nepochybne musí obsahovať minimálne tie zákonné náležitosti, ktoré sú určené pre rozhodovanie organizačných zložiek sociálnej poisťovne. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jedným zo základných práv účastníka konania. V rozhodnutí žalovaného boli uvedené skutočnosti, ktoré boli podkladom na rozhodnutie, pretože žalovaný uviedol skutkový stav veci, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal. Čiastočne v ňom boli uvedené aj úvahy žalovaného pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval. Okrem ustanovení právnych predpisov, na základe ktorých určil dôchodkový vek žalobcu, vypočítal teoretickú sumu jeho starobného dôchodku podľa Zákona o sociálnom zabezpečení aj podľa Zákona o sociálnom poistení, poukázal aj na Článok 33 ods. 2 Dohovoru a ustálenú súdnu prax,

ktorou odôvodnil výpočet sumy starobného dôchodku žalobcu postupom jeho krátenia o sumu, ktorá zodpovedala dobe jeho dôchodkového poistenia, ktorá bola zohľadnená pre účely priznania a určenia výšky jeho výsluhového dôchodku. Rozhodnutie žalovaného, ani prvostupňové rozhodnutie, ktoré žalovaný ako vecne správne potvrdil, však neobsahuje žiadnu právnu úvahu odôvodňujúcu krátenie starobného dôchodku žalobcu odo dňa jeho priznania, hoci v konaní nebolo sporné, že v tom čase nebol poberateľom výsluhového dôchodku. Uvedený nedostatok odôvodnenia rozhodnutia žalovaného spôsobil jeho nepreskúmateľnosť. Určenie dňa, ktorý bol rozhodný pre krátenie „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu, bolo podstatné pre správne určenie výšky jeho starobného dôchodku, a preto bolo povinnosťou orgánov verejnej správy uviesť svoju právnu úvahu k tejto otázke. Ostatné žalobcom namietané nedostatky odôvodnenia rozhodnutia žalovaného v ňom nemali oporu, pretože žalobcom namietané skutočnosti, ktoré boli pre rozhodnutie o jeho starobnom dôchodku podstatné, boli v odôvodnení rozhodnutia zodpovedané. Pre úplnosť správny súd poukazuje na § 5 ods. 1 SSP, podľa ktorého konanie pred správnym súdom sa okrem princípov, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok a ktoré sa na konanie pred správnym súdom použijú primerane, riadi aj princípmi uvedenými v odsekoch 2 až 12. V zmysle článku 2 ods. 2 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak k takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Správny súd poukazuje aj na § 139 ods. 2 SSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zároveň je v § 139 ods. 3 SSP upravené, že ak sa správny súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku musí obsahovať dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Z uvedeného potom vyplýva, že právne závery vyslovené v obdobných skutkových veciach sú relevantné nielen pre rozhodnutia súdov, ale na základe nimi vyslovených právnych názorov aj pre orgány verejnej správy. To znamená, že poukaz na ustálenú súdnu prax bol dostatočným argumentom z hľadiska uvedenia úvah pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých žalovaný rozhodoval.

55. Správny súd nemohol prihliadať na žalobcom poukazované rozhodnutia Sociálnej poisťovne - ústredie vo veciach týkajúcich sa iných poistencov, o ktorých nebolo preukázané, že prešli kontrolou zákonnosti správnymi súdmi a vyvolali ustálenú zmenu doterajšej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR.

56. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žaloba žalobcu bola dôvodná v dôsledku nerešpektovania záväzného právneho názoru správneho súdu orgánmi verejnej správy pri rozhodovaní o starobnom dôchodku žalobcu a pre jeho nepreskúmateľnosť, a preto správny súd rozhodnutie žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia zrušil a vec vrátil Sociálnej poisťovni - ústredie na ďalšie konanie (§ 191 ods. 3 písm. a) a ods. 4 SSP).

57. V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového orgánu verejnej správy rozhodnúť o podanej žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku opätovne, a to v súlade s vysloveným právnym názorom, ktorý je v zmysle § 191 ods. 6 SSP záväzný. Koeficient určujúci krátenie „teoretickej“ sumy starobného dôchodku žalobcu, vypočítanej podľa Zákona o sociálnom poistení určí pomerom doby služby v rozsahu 39,9506 rokov a celkového obdobia dôchodkového poistenia žalobcu (získaného do vzniku nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom aj v osobitnom systéme dôchodkového zabezpečenia/poistenia) v rozsahu 43,0354 rokov. Zároveň sa bude vecne zaoberať aj so žalobcom namietanou skutočnosťou, že jeho starobný dôchodok možno krátiť len odo dňa priznania výsluhového dôchodku, a to v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR v skutkovo obdobných veciach, z ktorej vyplýva, že predpokladom krátenia v zmysle článku 33 ods. 2 Dohovoru je súbeh nárokov na výplatu dvoch peňažných dávok pokrývajúcich rovnakú sociálnu udalosť. Rozhodnutie vypracuje tak, aby zodpovedalo zákonným požiadavkám na jeho preskúmateľnosť.

58. Žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, súd priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania podľa § 167 ods. 1 SSP. O výške trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením v zmysle § 175 ods. 2 SSP.

Poučenie:

Toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť doručením. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech, pričom ju musí podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia.

Kasačná sťažnosť sa podáva na tunajšom súde. Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený vyššie pod písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).
- Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.